

DİSTİPLİNA:
GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURA OKUMAKLARI
PREDMETİN ADMINİSTRATİYA ETMESİ.

“Gagauz dili hem literatura okumakları” “predmetin statusu	Üretmək projesinde kullanmak	Klas	Saatların sayısı haftada	Saatların sayısı bütün yılda
Predmet gibi olarak şkolalarda öğreniler	Dildä hem sözleşmekte, okumakta hem yazmakta.	1	3	99
Üretim birimleri		Saatların sayısı	Kantarlamak	
			İK	FK
				SK
1 semestr				
UŞAK İNSAN ARASINDA		23	1	1
BİZİM AYLEMİZ.		22		1
Hepsi 1 semestrada		45	1	2
2 semestr				
BİZ HEM NATURA		40		1
VATAN HEM ANA DİLİM		14		1
Hepsi 2 semestrada		54		2
Hepsi yılın sonunda		99	1	4

DİSTİPLİNANIN SPETİFİKA KOMPETENİYALARI

1. Ana dilinä havez, merak hem dikkatlik gösterip, türlü komunikativ situatıyalarda aazdan inforatıyayı algılamak hem annamaa.
2. Komunikativ situatıyasına göre aazdan söz kurmaa hem uygun onu kullanmaa.
3. Türlü tiptä hem stildä tekstleri dooru, akıntılı, bilinçli, demekli okuyup, türlü komunikativ situatıyalarda yazılı inforatıyayı algılamak hem annamaa.
4. Yaratmalı çalışmayı gösterip hem kendi sözünü kontrol edip, komunikativ situatıyasına göre yazılı söz kurmaa.
5. Praktika hem komunikativ daavaları çözmäa deyni, öğrenmək projesinde hem hergünkü lafetmekte sözleşmək elementlerini kullanmaa.
6. Okumaya havezini hem meraklını gösterip, Moldova Respublikasında yaşayan halkların, dünnä milletlerin kulturasını tanımaa hem çokdilli ortamda gagauz dilinin özelliini görmäa, kulturasını saymaa.

Kompetențiya (subkompetențiya) birimneri

- 1.1. Üürenilmiş lafların maanasını annamaa da işidilmiş sözdä onnarı tanımaa.
- 1.2. Verilän temalara görä aazdan kısa sözün maanasını annamaa.
- 1.3. Sözleşmektä komunikativ modelleri tanımaa hem annamaa.
- 1.4. Cümleleri ayırmaa, cümledä lafları belli etmää, lafları kısımnara bölmää.
- 1.5. Dialogta soruş hem cuvap intonaşıyasını tanımaa.
- 1.6. İşidilmiş tekstlerdän personajları belli etmää.
- 2.1. Soruşlara açık, demekli hem düzgün cuvap vermää.
- 2.2. Söz modellerinä görä dialoga katılmaa.
- 2.3. Söz situaşıyasına görä üüredicinin yardımınnan üürenilmiş laflardan kısa cümlä kurmaa.
- 2.4. Üürenilmiş sözlerdän küçük tekst kurmaa.
- 2.5. Teksti seslediktän sora soruşlara görä annatmaa.
- 3.1. Gagauz alfavitin tiparlı hem yazılı bukvalarını tanımaa.
- 3.2. Konson hem vokal sesleri biri-birinä baalayıp, lafları ses garmoniyasına görä bütün okumaa.
- 3.3. Cümleleri dooru, bilinçli okumaa.
- 3.4. Okunmuş cümleyä görä koyulmuş soruşlara cuvap etmää.
- 3.5. Okunmuş cümledän verilmiş kriteriylerä görä lafları çıkarmaa.
- 4.1. Gagauz alfavitin büyük hem küçük bukvalarını eldän dooru yazmaa.
- 4.2. Bukvaların elementlerini hem lafta bukvaları baalantılı, annaşılı hem kırık yazmaa.
- 4.3. Gagauz orfografiya hem punktuafiya kurallarından (nokta, soruş nişanı, duygu nişanı) elementar normaları kullanmaa.
- 4.4. Söz situaşıyasına görä dayantıların yardımınnan cümlä kurup-yazmaa.
- 4.5. Verilmiş laflardan cümlä düzmää.

5.1. Lafetmektä gagauz dilinin

- vokallarını hem konsonnarını dooru söylemää.
- 5.2. Gagauz dilindä özel sesleri (ä, ö, ü, ê, c) dooru söylemää.
 - 5.3. Lafların maanasını predmetlän, nişannan ya işlän uygulamaa.
 - 5.4. Sözdä üürenilmiş lafların maanasını dooru kullanmaa.
 - 5.5. Üüredicinin yardımınnan lafları biri-birinä dooru baalayıp, kısa cümlä kurmaa.
 - 5.6. Dialogta soruş hem cuvap intonaşıyasını dooru kullanmaa.
 - 6.1. Kiyadın elementlerini tanıyp, onnarı becerikli kullanmaa.
 - 6.2. Bilmeycä, masal, sayılmak hem peet yaratmalarını tanımaa.
 - 6.3. Tekstlerdä gagauz halkının kimi özel nişannarını tanımaa.
 - 6.4. Lafetmektä selemneşmək leksikasını kullanmaa.
 - 6.5. Gagauz bayraanı tanımaa.
 - 6.6. Gagauziya yaşayanı kendini duymaa

1 klas						
I semestr						
	İçindekilerin birimneri			Saatlar	Data	Kantarlamak/pr oduktlar
	Söz temaları	Söz işlemleri	Sözleşmāk elementleri			
Modul 1. UŞAK İNSAN ARASINDA. Kompetențiya birimneeri: 1.1, 1.2., 2.2., 2.3, 2.4.3.1.,3.2.,4.1.,4.2,5.1., 5.2,5.3,5.4, 6,2,6.3,						
SÖZLEŞMĀK PERİODU			Aazdan hem yazılı söz Temalara görä söz situațiyası. Tekst. Cümlä. Lafbirleşmeleri. Laf. Lafları kısımnara bölmäk. Urgu koymak. İntonațiya Söz örnekleri: dialog, soruş, cuvap, danışmak. Söleni. Soslär. Seslerin ötmesi. Seslerin sölenilmesi. Sesleri tanımak hem ayırmak (konson/ vokal soslär, çetin / yımışak konson, uzun vokallar). Sesli hem sessiz konsonnar. Vokal hem konson dönmeleri. İncä hem kalın vokallar. Adlık: insanı hem predmetleri adlayan laflar (bu kim? bu ne?). Bir hem çok predmeti gösterän			İK: Produktlar: haberini maanasını annamak, Aazdan sözleşmeyä katılmak. söz örneklerini kullanmak. kısa dialoga hem aazdan sözleşmeyä katılabilir; vokal hem konson sesleri tanıyabilir hem açık söyleyebilir; verilmiş laflardan aazdan kısa cümlä kurabilir;
Hadi tanışalım!						
1	Sözleşmāk formulaları(Selemneşelim.s.1 0)	Selemneşmāk: buluşmakta, ayırılmakta selemneşmāk, danışmak. Tanışmak: kendini tanıtmak, birkimseyi tanıtmak, insanı, yaşamak erini tanıtmak. Cuvap: kayıl olmak hem inkär etmāk. Tanışmak: kendini tanıtmak, Tanıyıp-adlamak: birkimseyi tanıyıp-adlamak.		2		
2	Adım, soyadım, yaşıım, yaşamak erim (Ana tarafım-Bucak.s.6,Sevgii Moldovam.s.7)			2		
3	Kimim bän?(D.Tanasoglu,,Şkolacı»s. 5.Şkolacıların rejimi.s.21)			2		
4	İlkinki kantarlamak – testlemāk/aazdan			1 İK		
5	Güüdä payları	Tanıyıp-adlamak: birkimseyi ya birbişeyi (insanın güüdä payları)tanıyıp-adlamak.		2		
Şkolada						
6	Kiyatlan tanışmak.(Şkola bizi bekeer.Şkola.s.8-9)	Tanıyıp-adlamak: birkimseyi ya birbişeyi (insanın güüdä payları,		2		

7	Şkola tertipleri(Bizim klasımız.s.11)	şkola tertipleri, kiyat, mobila) tanıyıp-adlamak.	laflar (kiyat – kiyatlar). Eri gösterän laflar (kimdä? neredä?).	2		
8	Mobila	<i>Yazdırmak:</i> obyektlerin büüklüü, forması, rengi. <i>Nasaat:</i> nasaat istemäk, nasaat vermäk.		2		
9	Bütünneştirici urok. Kantarlamak uroo	<i>Aazdan /yazıda (dialog, aazdan sözleşmäk temaya görä)</i>		1		
10	Urokta	<i>İzin vermäk:</i> yalvarmak hem izin vermäk.		2		
11	Aralıkta(s.12) Sayalım (s.13)	<i>Yardım:</i> yardım istemäk, yardım etmek. <i>Pozitiv duygular:</i> beenmäk hem istediklär. <i>Şükür etmek:</i> şükür etmek hem kısa şükür cevapları.		2		
Modul 1. BİZİM AYLEMİZ. <i>Kompetenţiya birimneeri: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4., 1.6,2.1., 2.3., 3.1.,3.2., 4.1, 4.2, 5.4, 5.5, 5.6, 6.1, 6.3, 6.4,</i>						
BUKVALIK PERİODU						
	Benim ayläm		Seslär hem bukvalar: seslerin hem bukvaların uygulanması. (A;U;M; O; B; İ; K; L; Ş; E) Yazmak: bukva elementlerini yazmaa sınaşmak; küçük hem büyük bukvaları, kısımnaı, lafları, kısa cümleleri yazmak. Adlık: insanı hem predmetleri adlayan laflar (bu			Produktlar: Aazdan sözleşmeyä katılmak. Aklında tutulmuş lafları hem peetleri söylemäk, söz örneklerini kullanmak. Soruşlara uygun cevap vermäk. Aazdan sözdä lafı hem cümleyi ayırmak.
13	...Paalı ayläm(Bizim aylemiz.s.16.Bizim evimiz.s.17)	Tanıyıp-adlamak: evdekileri adlamak (ana-boba, kardaş-kızkardaş, batü-kaku, babu/mani-dädu); Tanıtmak: aylemizi,		2		
14	...Oyuncaklar(s.52.Oyunnar.s.53.)	Tanıtmak: aylemizi, oyuncuklarımızı tanıtmak. Yazdırmak: oyuncakların, büüklüü, forması, rengi (büük/küçük,geniş/dar uzun/kısa, üüsek/balaban/alçak).		2		

15	...Mamuya yardım ederim(s.18)	İzin vermäk: yalvarmak hem izin vermäk. Şükür etmäk: şükür etmäk hem kısa şükür cuvapları. Cuvap: kayıl olmak hem inkär etmäk. Nasaat: nasaat istemäk, nasaat vermäk. Yardım: yardım istemäk, yardım etmäk.	kim? bu ne?). Bir hem çok predmeti gösterän laflar (kiyat – kiyatlar). Eri gösterän laflar (kimdä? neredä?). Üz aderliklär (bän – benim). Obyektleri hem onnarın saabisini gösterän laflar hem lafbirleşmeleri (kiyadım – benim kiyadım, dostun – senin dostun, şkolamız – bizim şkolamız, bän üüreniciyim, bän uşakım). İşlik: izin çalımı, zaman, üz, sayı. Şindiki hem geçmiş zamanda işlemi gösterän laflar (ne yap, ne yapma, ne yapêr? ne yaptı?). Sayılık: insannarın, predmetlerin sayısını hem sırasını gösterän laflar (kaç? kaçınıcı?) Nişannık: insannarın hem predmetlerin nişannarını gösterän laflar (nesoy? netürlü?).	2		Vokal hem konson sesleri tanımak. Dialoga katılmak (söz situaşiyasına görä). x Aazdan sözleşmeyä katılmak. x Kısa cümlä kurmak (annatma hem soruş, kayıllık hem inkär).
16	Bütünneştirici urok. Kantarlamak uroo	<i>Aazdan /yazıda (dialog, aazdan sözleşmäk temaya görä)</i>		1		
17	Bizim evimiz (s.17)	Tanıyp-adlamak: evdekileri adlamak (ana-boba, kardaş-kızkardaş, batü-kaku, babu/mani-dädu); kufnä tertipleri, çanak-çölmek.		3		
18	...Benim odam /içerim.	Tanıtmak: aylemizi, evimizi, odamızı, mobilamızı, tanıtmak.		3		
19	Mobila	Cuvap: kayıl olmak hem inkär etmäk.		2		
20	...Kufnä. Çanak-çölmek(s.19.)	Nasaat: nasaat istemäk, nasaat vermäk.		2		
21	Ne giieriz	Yardım: yardım istemäk, yardım etmäk.		2		
22	...Ruba			2		
23	...Ayakkapları			2		
	<i>Transdisiplinar günü</i>			1		

	TOPLAM	45		5
--	--------	----	--	---

II semestr						
	İçindekilerin birimneri			Saatlar	Data	Kantarlamak/pr oduktlar
	Söz temaları	Söz işlemi	Sözleşmāk elementleri			
Modul. BİZ HEM NATURA <i>Kompetenţiya birimneeri: 1.2.,1.3.,1.4., 2.1., 2.3, 2.4.,5.1., 5.2,5.3,5.4, 6,2,6.3,6.4.</i>						
BUKVALIK PERİODU			Aazdan hem yazılı söz Temalara görä söz situaţiyası. Tekst. Cümlä. Lafbirleşmeleri. Laf. Lafları kısımnara bölmāk. Urgu koymak. İntonaţiya Söz örnekleri: dialog, soruş, cuvap, danışmak. Sölenti. Seslär. Seslerin ötmesi. Seslerin söylenilmesi. Sesleri tanımak hem ayırmak (konson/ vokal seslär, çetin / yımışak konson, uzun vokallar). Sesli hem sessiz konsonnar. Vokal hem konson dönmeleri. İncä hem kalın vokallar. Seslär hem bukvalar: seslerin hem bukvaların uygulanması.			İK: FK:SK Produktlar: haberin maanasını annamak, Aazdan sözleşmeyä katılmak. söz örneklerini kullanmak. kısa dialoga hem aazdan sözleşmeyä katılabilir; vokal hem konson sesleri tanıyabilir hem açık söyleyebilir; verilmiş laflardan aazdan kısa cümlä kurabilir;
Hayvannar hem kuşlar bizim aulumuzda						
1-2	● Ev hayvannarı (s.28).Ses hem bukva N I. Paliciklär.s.148	Selemneşmāk: buluşmakta, ayırılmakta selemneşmāk, danışmak. Tanışmak: kendini tanıtmak, birkimseyi tanıtmak, insanı, yaşamak erini tanıtmak. Cuvap: kayıl olmak hem inkär etmāk. Tanışmak: kendini tanıtmak, Tanıyıp-adlamak: birkimseyi tanıyıp-adlamak. Tanıyıp-adlamak: ev hayvannarı, ev kuşları, onnarın güüdeleri; meyvalar, zarzavatlar; hafta günneri, aylar. Tanıtmak: yıl zamannarı. Yazdırmak: ev hayvannarı, ev kuşları yazdırmak; meyvaların, zarzavatların büyüklüü, rengi. Annatmak: ev hayvannarın hem kuşların, meyvaların hem zarzavatların lâüzimnını		2		
3-4	- Yaban hayvannarı s.34. Ses hem bukva D S . Sıncap hem canavar.s.153			2		
5-6	● Şen kedilär (s.29) Ses hem bukva R Ä .Nazlıca s.150			2		
7-8	● Ev kuşları (s.30) Ses hem bukva Ö Ü.Altın		2			
9-10	yımırta.s.154 Yaban kuşları s.35) Ses hem bukva T G.Kırlangaç.s.167		2			

		hem faydalını açıklamaa, sevgili hayvan için annatmaa. Pozitiv duygular: beenmāk, şaşmak, sevinmāk hem metetmāk	Yazmak: bukva elementlerini yazmaa sınaşmak; küçük hem büyük bukvaları, kısımnarı, lafları, kısa cümleleri yazmak. Okumak: cümleleri, kısa tekstleri okumak. Dil birimneri N. B! 1. Üredici hem ürenicilər aşıada verilän gramatika termineri kullanmêêrlar. Dil birimneri söz örneklerindä belli olêrlar.			
11	<u>Tekrarlamak</u>			2		
12	D.Tanasoglu Köpek.s.156 K.uşinskiy Ördeciklär.					
13	Kantarlamak – testlemāk/aazdan			1 FK		
Meyvalar hem zarzavatlar			Adlık: insanı hem predmetleri adlayan laflar (bu kim? bu ne?). Bir hem çok predmeti gösterän laflar (kiyat – kiyatlar). Eri gösterän laflar (kimdä? neredä?). Üz aderliklär (bän – benim). Obyektleri hem onnarın saabisini gösterän laflar hem lafbirleşmeleri (kiyadım – benim kiyadım, dostun – senin dostun, şkolamız – bizim şkolamız, bän üreniciyim, bän uşakım). İşlik: izin çalımı, zaman, üz, sayı. Şindiki hem geçmiş zamanda işlemi gösterän laflar (ne yap,			
14	● <u>Meyvalıkta</u>			2		
15	s.24 Ses hem bukva Y Z. Abrikoslar.s.129.	Tanıtmak: meyvalıkları Yazdırmak: meyvaların büyüklüü, rengi Annatmak: meyvaların hem zarzavatların lââzımını hem faydalını açıklamaa, sevgili hayvan için annatmaa.				
16	● <u>Zarzavat başçasında</u>			2		
17	s.25 Ses hem bukva P V.s.128 Musaafirliktä.s.128	Tanıtmak: zarzavatları Yazdırmak: zarzavatların büyüklüü, rengi				
18	● <u>Renklär</u>			2		
19	s.31Büülü renklär. Ses hem bukva Ç C.			1 FK		
20	İki şişiriga.s.143 s.165 Üç kedicik.	Şükür etmāk: şükür etmāk hem kısa şükür cuvapları.				

		Cuvap: kayıl olmak hem inkâr etmāk. Nasaat: nasaat istemāk, nasaat vermāk. Yardım: yardım istemāk, yardım etmāk. Tanıtmak: aylemizi, oyuncuklarımızı tanıtmak. Yazdırmak: oyuncakların, büyüklüğü, forması, rengi (büyük/küçük, geniş/dar uzun/kısa, üüsek/balaban/alçak).	ne yapma, ne yapêr? ne yaptı?). Sayılık: insannarın, predmetlerin sayısını hem sırasını gösterân laflar (kaç? kaçınıcı?) Nışannık: insannarın hem predmetlerin nışannarını gösterân laflar (nesoy? netürlü?). İşhallık: zamanı gösterân laflar (nezaman? dün, bugün, sabaa, şimdi, sora, güzün, kışın, ilkyazın, yazın).			
21	Zaman	Aazdan /yazıda (dialog, aazdan sözleşmāk temaya görä) Tanıtmak: hafta günneri.	Durguçluk nışannarı: nokta, soruş hem duygu nışanı.	2		
22	● Hafta günneri Ses hem bukva F . D.Tanasoglu Böcek.163 St.kuroglu Kelebek.164	Pozitiv duygular: beenmāk, şaşmak, sevinmāk hem metetmāk.	Sintaksis: lafbirleşmesi, annatma cümlä, soruş cümlä, kayıllık hem inkâr cümlä.			
23	Aylar	Tanıtmak: ayları	Özel terminnär: laf, ses, cümlä; soruş, cuvap; bukva, alfavit, nokta; büyük bukva, küçük bukva, vokal, konson; kiyat, bukvalık, avtor, peet, masal, bilmeycä, sayılmak.	2		
24	Ses hem bukva H . N.Baboglu Mani.s.159					
25	Yıl zamannarı	Tanıtmak: yıl zamannarı.		2		
26	●	Pozitiv duygular: beenmāk, şaşmak, sevinmāk hem metetmāk.				
27	Ses hem bukva J Ê					
28	Ş. M.Kösä T.Zanet			2		
29	Çiidem s.155.İlkyaz			1		
	TEKRARLA MAK					
30	Testlemāk modulün sonosunda /kantarlamak uroo			1 SK		

31	İş yannişlıklarlan.		1		
Modul VATANIM HEM ANA DİLİM . Kompetențiya birimneeri: 1.2, 1.3, 1.4.,1.5., 1.6,2.1., 2.3.,2.4.,2.5., 34.4.,3.5.,3.6., 4.1, 4.2, 5.4, 5.5, 5.6, 6.1, 6.3, 6.4,					
OKUMAK PERİODU					
	Paalı Bucaam hem Gagauziyam		Aazdan hem yazılı söz Temalara görä söz situațiyası. Tekst. Söz örnekleri: dialog, soruş, cuvap, danışmak Söz örnekleri: soruş, cuvap, danışmak Cümlä. Lafbirleşmeleri. Laf. Lafları kısımna bölme. Laf. Urgu koymak. İtonațiya		Produktlar: Aazdan sözleşmeye katılmak. Aklında tutulmuş lafları hem peetleri söylemek, söz örneklerini kullanmak. Soruşlara uygun cuvap vermäk. Aazdan sözdä lafı hem cümleyi ayırmaq. Vokal hem konson sesleri tanımak. Dialoga katılmak (söz situațiyasına görä). x Aazdan sözleşmeye katılmak. x Kısa cümlä kurmak (annatma hem soruş, kayılık hem inkär)
32 33	● Bayraamız Söz.Dialog.Monolog .Tekst.s.129-133. Çocukak.s.126.Mold ovan cümbüşü.	Tanıyıp-adlamak: Gagauziyada küülär, kasabalar, derelär. Annatmak: küü /kasaba, vatan, anılmış gagauzlar, Gagauziyanın baş kasabası için. Yazdırmak: gerbı, gagauz dilini. Nasaat: naturayı korumak için nasaat vermäk. Teklif: teklif etmäk/teklifi kabletmäk. Cuvaplar: tekstä görä soruşlara cuvap. Tanıtmak: kiyadın yolu. Pozitiv duygular: beenmäk, sevinmäk, hodul olmak, mayıl olmak, metetmäk.		2	
34 -3 7	● Gagauzlar Cümlä.K.Vasilioglu Şkola.s.134.Şiirlär s.140.Moldova.s.139	Tanıtmak: aylemizi,		4	
38 39	● Gözäl Bucaam! ● Transdiştiplionar günü LafKısım.Urgu.T.Ma rinoglu Bucak.s.139.P.Yalacı Yıldızlar.s.159	İzin vermäk: yalvarmak hem izin vermäk. Şükür etmäk: şükür etmäk hem kısa şükür cuvapları. Cuvap: kayıl olmak hem inkär etmäk. Nasaat: nasaat istemäk, nasaat vermäk. Yardım: yardım istemäk, yardım etmäk.		2	

40	● Duuma köşäm	Aazdan /yazıda (dialog, aazdan sözleşmək temaya görä)		2		
41	Büük			1 FK		
42	bukva.s.151.Yalpak.s.150. Çiçek.146					
43	Ana dilim	Tanıtmak: ana dilim-gagauz dili. kiyadın yolu. Pozitiv duygular: beenmək, sevinmək, hodul olmak, mayıl olmak, metetmək. Cuvaplar: tekstä görä soruşlara cuvap.	Sayılık: insannarın, predmetlerin sayısını hem sırasını gösterän laflar (kaç? kaçınıcı? Adlık: insanı hem predmetleri adlayan laflar (bu kim? bu ne?). Bir hem çok predmeti gösterän laflar (kiyat – kiyatlar). Nışannık: insannarın hem predmetlerin nışannarını gösterän laflar (nesoy? netürlü?).türülü?). İşlik: izin çalımı, zaman, üz, sayı. Şindiki hem geçmiş zamanda işlemi gösterän laflar (ne yap, ne yapma, ne yapêr? ne yaptı?). Nışannık: insannarın hem predmetlerin	4		
44	Bukvalık – benim ilk üüredicim					
45	Kim Ne s.150.Ana dilim.s.137 138					
46	Nesoy Angı s.157. Ne yaptı ne yapêr Ne yapacak s.161.Bişka.K.Uşins kiy.s.161					
47	TEKRARLAMAK			2		
48	Testlemäk			1 SK		
49	İş yannışlıklarlan.			1		
50	Gezi muzeya.					
51	Transdisiplionar günü			3		
-5						
3						
	<i>TOPLAM</i>			53		

